

השלכות סיווג הוצאות בדוחות הכספיים

יוני 2012

חוזר מקצועי מספר 50/12

ברצוננו לעדכנכם בפסק דינו של בית המשפט המחוזי (עמ"ה 1030/05 ענבי ציון בע"מ נ' פקיד שומה) הקובע, כי:

- הוצאות הנכללות בדוחות הכספיים כהוצאות מחקר ופיתוח - אינן יכולות להיות מנוכות כהוצאות שוטפות.
- פקיד שומה אינו יכול לבטל קביעה של מנהלת מרכז ההשקעות הקובעת, כי חברה זכאית להטבת מס בהתאם לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959.

בית המשפט ציין, כי הדוח הכספי הוא, בין השאר, הצהרת הנישום לאמיתות האמור בו. לאור קביעה זו, מומלץ לתת תשומת לב רבה לסיווגים המופיעים בדוחות הכספיים המוגשים לפקיד השומה.

להלן עיקרי פסק הדין:

- הוצאות החברה בגין עובדי המעבדה

לטענת פקיד השומה, הוצאות החברה בגין עובדי מעבדה ורכישת חומרים מתכלים, הינן הוצאות מחקר ופיתוח, אותן יש לנכות בפריסה על פני שלוש שנים ולא בניכוי שוטף. לפיכך, יש לסווג הוצאות אלו תחת "מחקר ופיתוח".

החברה טענה, כי עובדי המעבדה עוסקים בבקרת איכות של המוצרים והחומרים בקווי הייצור של המפעל, וכן מעורבים בהתאמת המוצרים לדרישת הלקוחות ואינם עוסקים בפיתוח מוצרים חדשים - על כן, הוצאות השכר לעובדים אלו - הן הוצאות שכר שוטפות. בדוחותיה דיווחה החברה על הוצאות אלו כהוצאות מחקר ופיתוח.

נפסק, כי העובדה שהחברה ורואי החשבון שלה בחרו לסווג את הוצאת השכר כהוצאות "מחקר ופיתוח", די בה כדי לשלול את הצורך להתערב בשיקול דעת פקיד השומה, שעה שראה בהוצאות אלו הוצאות מחקר ופיתוח - לפיכך, טענת החברה בעניין זה להידחות.

- פקיד שומה אינו יכול לבטל החלטת מרכז ההשקעות בדבר זכאות מפעל להטבת מס

החברה המערערת הגישה למנהלת מרכז ההשקעות, בקשה לאישור תכנית השקעות על פי החוק לעידוד השקעות הון - בה פירטה את היקף המכירות הצפוי. לחברה ניתן כתב אישור לתכנית במסלול מענקים, המותנה בביצוע תכנית השיווק המפורטת - כאשר הפרתה תהווה עילה לביטול כתב האישור.

כעבור כמה שנים, מנהלת מרכז ההשקעות הנפיקה אישור על ביצוע התכנית המאושרת לחברה, ובין היתר צוין בו כי: "בשנים שנבדקו על ידינו החברה אינה עומדת בתכנית השיווק". למרות זאת, החליטה המנהלת לאשר את זכאות החברה להטבת מס, בהתאם לחוק העידוד.

נוכח האמור בכתב אישור הביצוע קבע פקיד השומה, כי החברה אינה זכאית להטבת המס. בית המשפט קבע, כי מנהלת מרכז ההשקעות לא התעלמה מהפרת תנאי כתב האישור. מנהלת מרכז ההשקעות בדקה את נסיבות העניין, ופעלה בהתאם לסמכותה בעת שהחליטה שלא לבטל את כתב האישור.

יצוין, כי מתסקיר שנערך על ידי מרכז ההשקעות, עלה כי "מחזור המכירות של החברה בצמיחה מתמדת בשנים האחרונות, הרבה מעבר לצפוי ונתוני הייצוא "מעודדים". יובהר, כי הסמכות, שהוקנתה למנהלת מרכז ההשקעות, לאשר תכנית בתנאים כאמור - כוללת גם סמכות לשנות את התנאים. על כן, ניתן לראות בכתב אישור הביצוע, שינוי של תנאי כתב האישור ככל שמדובר בשנים הנדונות.

לפיכך, נפסק כי פקיד השומה אינו יכול לבטל את כתב האישור. סמכות פקיד השומה לבחון את עמידת החברה בתנאי האישור היא בתוך מסגרת אותם תנאים. מששינתה מנהלת מרכז ההשקעות את תנאי כתב האישור, הרי שאין עוד מקום לבחון את עמידת החברה בתנאי האישור המקורי. לכן, החברה זכאית להטבת המס הקבועה בסעיף 47 לחוק עידוד השקעות הון.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לר"ח יוסי שלם, בטלפון: 03-6382845
yosys@mbt.org.il